

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/6348 GK-59

Sayı : 44697349-610.01/10681
Konu : Siirt Milletvekili
Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ'ın
yazılı soru önergesi

08 Subat 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 13.12.2018 tarihli ve 43452547-120.07-E.397884 sayılı yazınız.

Siirt Milletvekili Sayın Meral DANIŞ BEŞTAŞ'IN 7/6348 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

M. Cahit TURHAN
Bakan

EK :1) Cevap formu (5 Sayfa)

Hakkı Turaylıç Caddesi No:5 06338 Emek / Çankaya / ANKARA

Telefon: 203 10 16

Faks: 213 07 60

E-posta: soruonerge.sgb@uab.gov.tr

İnternet Adresi: www.uab.gov.tr

Ayrıntılı bilgi alacak kişi:

Tanfer TEMİZKAN

Şef

Bağlı / İlgili Kurum ve Kuruluşlar

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**SİİRT MİLLETVEKİLİ SAYIN MERAL DANIŞ BEŞTAŞ'IN
7/6348 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI**

UNESCO tarafından yapılan araştırmalara göre; Türkiye’de nüfusun yüzde 14’ünün engelli olduğu ifade edilmektedir. Bu kadar büyük bir orana sahip olan engellilerin eğitim ve istihdam başta olmak üzere sosyal, kültürel, ekonomik hayata katılımları sağlanabilmiş değildir. Buna bir de yasal mevzuattaki sıkıntılar ile toplumsal hayata katılımlarını asgari düzeyde dahi sağlamaktan uzak yaşam koşulları da eklenince engelli yurttaşların maruz kaldıkları ayrımcılık kat be kat artmaktadır. Engelli yurttaşlar kendi ihtiyaçlarını gideremedikleri gibi buna katkı sağlayıcı düzenlemelerden de yoksundurlar. En başta ulaşım olmak üzere binaların ve yolların mimari yapısı, kamusal alanların düzenlenme biçimi, çevre koşulları, sağlık, istihdam, eğitim gibi nedenlerle engellilerin fark edilme sürecinde olması gereken noktadan oldukça uzak konumda bulunduğu önemli bir ülke gerçeğidir. Öngörülen uzak bu yaklaşımlar engelli bireyleri toplumdan soyutlamaktadır.

Bu bağlamda;

SORULAR:

1) 5378 sayılı Yasasının geçici 2. Maddesinin “kamuya açık alanların binaların ve hatta toplu taşıma araçlarının 7 yıl içinde engellilere uygun hale getirilmesi” şeklindeki düzenlemesi çerçevesinde hangi çalışmalar yürütülmektedir?

2) Bu çerçevede hangi illerde toplu taşıma araçları engellilerin kullanımına uygun hale getirilmiştir?

3) Hangi illerde kamusal erişim alanları engelli yurttaşların kullanımına uygun hale getirilmiştir?

4) Kamusal erişim alanları ile hakeza ulaşım araçlarının engelli yurttaşlara uygun olmadığı gerekçesiyle oluşan mağduriyetlere ilişkin Bakanlığınıza gelen kaç şikâyet başvurusu vardır? Yine bu hususta açılmış kaç idari dava vardır? Bahse konu idari davaların akıbeti ne olmuştur?

5) Belediye hizmetlerinin engelli yurttaşların sosyal yaşama uygun hale getirilmesi noktasında yetersiz kalmasının gerekçesi nedir?

6) Belediyelerin engelli yurttaşların mağduriyetlerini giderme noktasındaki eksikliklerin tamamlanması adına bir çalışma yürütülmesi gündeminizde olacak mıdır?

CEVAPLAR:

Bakanlığımız tarafından yaşlı, engelli ve hareket kısıtlılığı bulunan bireylerin ulaşım erişilebilirliklerinin geliştirilmesi amacıyla çeşitli projeler üzerinde çalışılmaktadır.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Öncelikle ülkemizde ilk defa olmak üzere Bakanlığımız tarafından “Ülkem İçin Dünyam İçin Ben de Varım” engelli personel eğitimleri projemiz, “03 Aralık 2016 Dünya Engelliler Günü”nde başlatılmış ve 1 yıl içerisinde tüm bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşlarımızdaki 2.239 engelli personelimize eğitim verilmiştir. Söz konusu eğitimler, üniversitelerden eğitimcilerin katkıları ile hazırlanmış ve Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı’nın uzman desteği de alınmıştır. Katılımcılar, gönüllülük esasına göre katılım sağlamışlardır.

Ayrıca Bakanlığımız sorumluluğunda 2017 yılı Ağustos ayında, “Türkiye’de Yolcu Taşımacılığı Hizmetlerinin Erişilebilirliği Projesi” %90 IPA fonu, %10 Ulusal Katkı Payı kullanılarak başlatılmıştır.

Projenin hedefi; yayalar da dâhil olmak üzere yaşlılar, engelliler ve yolcu taşıma hizmetlerinden faydalanan diğer hareket kısıtlılığı olan insanların, hareket kabiliyetini geliştirmektir. Projenin kapsamı; engelsiz, erişilebilir yolcu taşıma hizmetleri geliştirilmesi için çalışma yapılması, alınabilecek önlemlere ilişkin Bakanlığa tavsiyede bulunulması, Strateji Belgesi ve Eylem Planı hazırlanmasıdır. Bu proje kapsamında, ilgili birimler arasında işbirliği ve koordinasyonu sağlamak amacı ile “Erişilebilir Ulaşım Hizmetleri Danışma Kurulu” oluşturulmuştur. Danışma Kurulu, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, engellilere yönelik faaliyet gösteren sivil toplum kuruluşu, araç üreticilerinden sorumlu sivil toplum kuruluşu ve akademik kurum temsilcilerinden oluşmaktadır.

Danışma Kurulu’na teknik destek sağlamak amacıyla 5 çalışma grubu (Karayolu ve Kentsel Ulaşım, Demiryolu, Denizcilik, Havacılık, Entegre Ulaşım) oluşturulmuştur. Çalışma grupları kapsamında 100’ü aşkın sayıda ilgili paydaşlar (Sivil toplum kuruluşları, akademisyenler, kamu kurumları, özel işletmeler, yerel yönetimler) gönüllülük esasına göre, 3’er aylık dönemlerle toplantılar gerçekleştirerek, bilgi ve görüş alışverişinde bulunmakta ve erişilebilirlikle ilgili karşılaşılan sorunlara çözüm önerileri geliştirmektedirler.

Projenin önemli bir diğer faaliyeti olan “Eğiticilerin Eğitimi Programı” kapsamında 160 eğitimciye, 2019 yılı içerisinde ulaşımда erişilebilirlik eğitimi verilerek ülke genelinde ulaşımда erişilebilirlik ve farkındalık konusunda eğitilmiş bir uzman kadrosu oluşturulması hedeflenmektedir. Yine proje kapsamında ulaşımда erişilebilirlik konulu 20 pilot proje belirlenerek, içinden seçilecek öncelikli 5 proje uygulamaya hazır hale getirilecektir.

Ayrıca, görme engelli vatandaşlarımızın hayatını kolaylaştırmak üzere “Gören Göz Projesi” başlatılmıştır. Gören Göz cihazı; görme engellilerin gitmek istedikleri yere yürüyerek veya toplu taşıma araçlarını kullanarak kolay ve hızlı bir şekilde ulaşabilmeleri için körcül haritalar içeren bir navigasyon programı ve ekran okuma desteği, internet tarayıcısı, medya oynatıcısı, e-mail programı, elektronik kitap okuma ve benzeri özellikleri bulunan bir akıllı telefondur.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

“Gören Göz Projesi” kapsamında 2012-2018 yılları arasında, 67 ilimizde yaşayan görme engelli vatandaşlarımıza 15.000 adet Gören Göz cihazı dağıtımı yapılmıştır. Ayrıca 25.000 adet Gören Göz yazılımı lisansı alınmış ve cihaz dağıtımı yapılmayan illerimizde, görme engelli vatandaşlarımızın istemeleri halinde kendi akıllı telefonlarına ücretsiz olarak yüklemeleri için sunulmuştur.

“Üçüncü El Projesi” kapsamında da fiziksel engellilerimize tablet bilgisayar kullanmalarını sağlayan 1000 adet Engelli Erişebilirlik cihazı ve tablet bilgisayar dağıtımı Türkiye genelinde gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca, işaret dili bilen uzmanlara uzaktan bağlanılarak e-Devlet Kapısı ile ilgili destek alınan “e-Devlet’te Engel Yok Projesi” kapsamında işitme engellilere yönelik olarak Temmuz 2015’te uygulamaya alınan Görüntülü Çağrı Merkezi Hizmeti, 29 Temmuz 2018’de mobil uygulamalar üzerinden de hizmete sunulmuştur.

Diğer taraftan Bakanlığımız görev alanı itibariyle yapılmakta olan projeler, ilgili mevzuat çerçevesinde uluslararası standartlara uygun şekilde yürütülmektedir.

Yapımı gerçekleştirilen Raylı Sistem Hattı İşleri ve Raylı Sistem Araçları, ilgili mevzuat ve standart hükümleri uyarınca engelli kullanımına uygun şekilde imal ve inşa edilmiştir.

Diğer taraftan, denizyolu taşımacılığını seçen yolcular arasında engelli veya hareket kabiliyeti kısıtlı yolcuların deniz araçlarına güvenli ve sağlıklı bir şekilde ulaşması ve kullanması yönünde gerekli tedbirlerin alınması daha da önem kazanmıştır.

Bu kapsamda, denizyolunu tercih eden engelli yolculara direkt olarak hizmet veren tesis/İşletme/Kurum/kuruluşların bu konuda gerekli tedbirleri almaları, bu yolcuların mağdur edilmemesi ve verilen hizmetlere ilişkin olarak yolculara gerekli tüm kolaylığın sağlanarak, bu yolcuların diğer yolcularla eşit şartlarda seyahat edebilmesine yönelik imkanların, herhangi bir ek ücret talebinde bulunulmaksızın yerine getirilmesi amacıyla “Engelsiz Denizler Projesi” yürütülmeye başlanmış olup, proje gönüllülük esası temelinde yürütülmektedir.

Söz konusu proje ile, engelli vatandaşlarımızın liman ve iskeleden, gemiye ulaşımı ile seyahat sonunda gemiden çıkışlarında meydana gelebilecek olası problemlerin giderilebilmesi için yurt çapında tüm yolcu limanı ve iskelelerin, engelli vatandaşlarımızın sağlıklı ve güvenli bir biçimde kullanımının sağlanması amaçlanmaktadır. Bakanlığımızca yapılacak düzenlemeler çerçevesinde belirlenen şartları yerine getiren liman ve iskelelere “Engelsiz Denizler” unvanı verilecektir.

“Engelsiz Havalimanı Projesi” kapsamında; 24 Kasım 2015 tarihinde yayımlanan “Engelli veya Hareket Kabiliyeti Kısıtlı Havayolu Yolcuları Talimatı” ile havalimanı işletmecileri, terminal işletmecileri, havayolu şirketleri ve yer hizmetleri kuruluşlarının sertifika almak için yerine getirmesi gereken yükümlülükler belirlenmiştir.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

5378 sayılı yasanın geçici 2'inci maddesi gereğince, TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü sorumluluk sahasında bulunan tesisler ve araçlar, hem yolculara yönelik hem de çalışanlara yönelik olarak, mevcut binalarda (Trenler, Gar, istasyon, lojistik köy, çalışma ofisleri, depolar, atölyeler vb) mimari imkanlar elverdiği ölçülerde, yeni bina ve tesislerde ise tamamen yürürlükte bulunan standartlar çerçevesinde engellilerin erişimine yönelik olarak asansör, yürüyen merdiven, wc, otopark, rampa, platform, hissedilebilir yüzey uygulamaları yapılmaktadır.

Ayrıca, "Şehirlerarası Yolcu Taşıma Hizmeti ile Servis ve Turizm Taşımacılığı Hizmetinin Erişilebilir Hale Getirilmesine Dair Yönetmelik" kapsamında mevcut YHT setlerinin tamamı PRM-TSI (Hareket kabiliyeti kısıtlı kişiler için Avrupa normu) gerekliliklerine haiz olup filoya katılacak olan yeni yolcu tren setlerinde de bu gereklilik aranmaktadır.

Bu nedenle, envanterde bulunan yolcu vagonlarından 30 adedinin engelli yolcularımızın erişim ve kullanımına uygun hâle getirilmesi çalışmalarına başlanmıştır. Bu vagonlardan 18 adedi engelli yolcuların erişim ve kullanımına uygun hâle getirilmiş ve 13.09.2018 tarihi itibari ile işletmeye alınmıştır. Kalan 12 vagon ile ilgili çalışmalar ise devam etmektedir.

Yeni imal edilen YHT setlerinde engelliler için 2 koltuk, engelli WC'si, görme engelli yolcularımızın tren içinde kullanımına yönelik Braille Alfabeti ile hazırlanmış bilgilendirme levhaları bulunmaktadır. Konvansiyonel trenlerde kullanılan DMU setleri ile banliyö trenlerinde kullanılan EMU setlerinde vagona iniş-biniş düzenekleri ile oturma yerleri engelli yolcularımızın erişimine uygun hale getirilmiştir.

Engelli erişimi ile kanun ve yönetmeliklerin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle, PTT hizmet binaları için yeni yapılan PTT hizmet binaları, engelli erişimi sağlanacak şekilde projelendirilmekte ve inşa edilmektedir. Hali hazırda hizmet veren bütün PTT hizmet binalarında, engelli erişimine yönelik çalışmaların büyük çoğunluğu tamamlanmış olup, geriye kalanların ise erişim projeleri ve tadilatları hızla devam etmektedir.

PTT A.Ş. Genel Müdürlüğüne ait 444 1 788 çağrı merkezi; Ülkemizde, çağrı merkezi hizmetinden faydalanamayan büyük bir kitle olan İşitme ve Konuşma Engelli vatandaşlarımızın bu hizmetten de rahatlıkla faydalanabilmelerini sağlamaya yönelik olarak 2013 yılında genişletilen ve kapasitesi artırılan PTT Kurumsal Çağrı Merkezinde;

- Engelli müşterilerin PTT hizmetlerinden kolaylıkla faydalanabilmeleri amacıyla Çağrı Merkezinde işaret dili bilen 3 müşteri hizmetleri temsilcisi istihdam edilmiş olup, bu temsilciler aracılığıyla İşitme ve Konuşma Engelli Müşteriler için <http://www.aloptt.gov.tr/> adresinden görüntülü konuşma imkânı sağlayan PTT hizmeti, bu iletişim kanalı üzerinden sağlanmaktadır.

T.C.
ULAŞTIRMA VE ALTYAPI BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

- <http://www.aloptt.gov.tr/> adresindeki internet sitesi üzerinden Canlı Destek (Web Chat) uygulaması ile tüm müşterilerin yanı sıra İşitme ve Konuşma Engelli müşterilerin de internet üzerinden anlık yazışma yoluyla faydalanabilmesi sağlanmıştır.

Bununla birlikte, Bakanlığımız ile Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın işbirliği kapsamında gerçekleşen "Engelli Dostu Numaralar" projesi ile işitme ve konuşma engelli müşterilerin PTT hizmetlerine kolaylıkla ulaşmalarını sağlamak ve bu müşterilerin PTT hizmetleri ile ilgili her türlü talep, istek ve temennilerini alarak hizmetin sürekliliğini yerine getirmek amacıyla PTT A.Ş. Genel Müdürlüğünce 0312 309 59 13 numaralı SMS hattı tahsis edilmiştir. Bu hat üzerinden de engelli müşterilere hizmet sunulmaktadır.

Ayrıca, müşterilerin hizmetine sunulan tüm PTTMatiklerin müşteri klavyelerinde görme engelli vatandaşların kullanımına uygun tuş takımı bulunmaktadır. Bunun yanında, PTTMatiklerin bir kısmında para yatırma, para çekme ve makbuz alma üniteleri üzerinde görme engellilerin kullanımı için Braille alfabesi ile ünite adı yazılmıştır.

BDDK tarafından 18.06.2016 tarihli ve 29746 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan "Bankacılık Hizmetlerinin Erişilebilirliğine Dair Yönetmelik" hükümlerine uygun olarak PTTMatik cihazlarının görme engelliler için kulaklık girişi olan ATM'lere ekranın kararak sesli olarak işlem yapılması çalışmaları kapsamında 1120 adet PTTMatik cihazında gerekli düzenlemeler yapılarak hizmete sunulmuştur.

Diğer taraftan; 10.07.2018 tarihli ve 30474 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 1 no.lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bünyesinde Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü kurulmuştur.

Bu nedenle, engelli yurttaşlara yönelik olarak belediyeler tarafından yapılan çalışmalara ilişkin hususların Çevre ve Şehircilik Bakanlığından alınmasının daha uygun olacağı değerlendirilmektedir.

